

DE SLECHTVALK.

DE SLECHTVALK.

Orgaan van de Vogelwacht Uden en omgeving.

1 ste jaargang no.: 2 April 1980.

Redaktie: Jan-Willem Hermans.

John Hermans.

Wim Janssen. 04132-73625

Ad van Dijk.

Typwerk: Annie van Lieshout.

Gebr. Hermans.

Ad van Dijk.

Wim Janssen.

Stencil: Ad van Dijk.

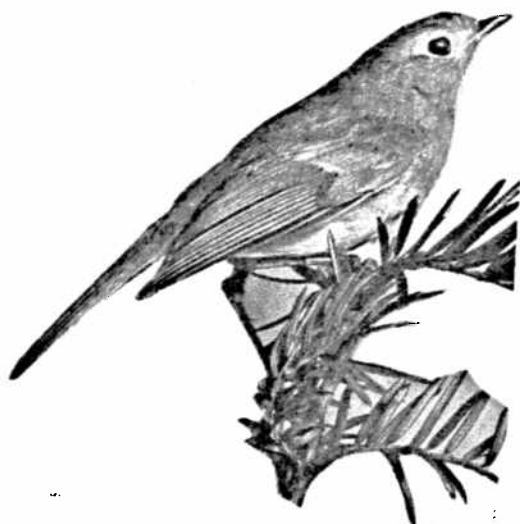
Tekeningen: Wim Janssen.

Kontaktadres: John Hermans.

Beukelaan 22 Odiliapeel.

Tel. 04132-72777.

Henk Damen 04120-32062

Verslag vergadering van 3-4-1980.

- Agenda: 1) Telling watervogels (indeling groepen).
2) Excursies (voor leden en niet leden).
3) Verzorging nestkasten.
4) Samenwerkingsverband Oost-Brabantse vogelwerkgroepen.
5) Kontaktpersoon tussen werkgroepen en vogelbescherming.
5a) Ingelast punt, nieuwe voorzitter.
6) Verandering van opzet vergaderingen.
7) Rondvraag.

Aanwezig waren: Huub Janssen, Chris van Lieshout, Harrie van Dijk, Sjaak Groenewoud, Theo Teunissen, Ad van Dijk, Jan-Willem en John Hermans, Wim Janssen, Lambert van Dijk, Gert Verwoert.

- 1) Een werkgroep voor telling van watervogels is gevormd.
Doel van deze werkgroep is gegevens te verzamelen over de aanwezige watervogels in ons gebied.
De uitvoering is als volgt: om de maand, gedacht is aan elke eerste zondag van de maand, gaan vrijwilligers gelijktijdig verschillende wateren in onze buurt na.

De indeling ziet er zo uit: Melle-, Raampark, Kleuter en sportpark:
Huub Janssen, Theo Teunissen, Gert Verwoert, Sjaak Groenewoud, Harrie Claassen, Ad van Dijk.

Hemelrijk:
Rian en Wilco Vesters.

Defensiekanaal:
Jan-Willem en John Hermans.

Visvijver Rietven:
Lambert van Dijk en Wim Janssen.

- 2) De vastgestelde data van excursies voor niet-leden zijn:
27 april, aanvang 7.30 u.

Gids: Wim Janssen, Huub Janssen, John en Jan-Willem Hermans.

18 mei, aanvang 8.00 u.

Gids: Harrie v. Dijk, Wim Janssen, John en Jan-Willem Hermans.

26 oktober, aanvang 8.00 u.

Gids: John en Jan-Willem Hermans, Wim Janssen.

Leden die niet bij de vergadering waren en toch willen gidsen, zijn altijd welkom (stuur even een berichtje naar het kontakt-adres).

De excursies voor leden zijn:

Schouwen-Duiveland:

Zaterdag 24 mei, vertrek vanaf de markt om 6.00 u.

Gids: Piet van Dalsen.

Osse Polders:

Zondag 3 juni, vertrek vanaf de markt om 8.00 u.

Gids: Henk Daamen.

Liesveld:

Zaterdag 28 juni, vertrektijd nog
niet bekend.

Deze excursie is samen met de
Jeugdnatuurwacht Uden.

In het najaar volgen nog enkele excursies.
Deze worden nog besproken op een van de volgende vergaderingen.
Iedereen die mee wil is van harte welkom.

- 3) Verzorging nestkasten zoals alle andere jaren.
Het verslag van deze werkgroepen houdt U te goed.
- 4) Zie verslag vergadering van Oostbrabantse vogelwerkgroepen.
- 5) "De Vogelbescherming" heeft de vogelwacht Uden benaderd om een vogelconsulent voor de gemeente Uden aan te wijzen.
Doel van deze vogelconsulent is het contact tussen de onderlinge vogelwerkgroepen en "De Vogelbescherming" te onderhouden.
Ad van Dijk was bereid om deze taak op zich te nemen.
- 5a) Onverwacht (ook voor de gekozene) hebben we dan toch een voorzitter.
Wim Janssen is met algemene stemmen tot voorzitter gekozen.
Huub Janssen, die voorheen een dergelijke functie had (coördinatieleider), is nu verlost van deze functie.
Hartelijke dank Huub voor het werk wat je hiervoor gedaan hebt.
De nieuwe "voorzitter" wensen we natuurlijk alle succes toe.
- 6) De vergaderingen worden voortaan gehouden op een vastgestelde datum.
Er wordt 6x per jaar vergaderd en wel op donderdag:
3 april
5 juni
7 augustus
2 oktober
4 december.

Onthoudt deze data.

Ook willen we na elke vergadering wat dia's over vogels en de natuur vertonen.

Leden die leuke dia's hebben om de vergaderingen wat op te fleuren, willen die kontakt opnemen met het kontaktadres.

- 7) Er vindt een onderzoek van voorkomende planten, bijen en vogels op de Wijstgronden plaats.
De vogelwacht Uden doet hieraan ook mee.

Van de zijde van de Maashorst is gevraagd of de vogelwacht de Maashorst wil inventariseren.

Men wil namelijk de gehele structuur van de Maashorst veranderen.
Er komen onder andere stilte- en recreatiegebieden.
Sommige stukken wil men zelfs geheel afsluiten.

Deze vergadering die plaats had te Asten werd bijgewoond door 4 leden van de vwg. Uden te weten: Ad van Dijk, Wim Janssen, John en Jan-Willem Hermans.

Verder waren aanwezig de vwg. Den Bosch, Midden-Brabant, De Peel, Valkenswaard alsmede SOVON, Oost-Brabant en de groep coördinatie watervogeltelling in Brabant.

Allereerst werd onze mening gevraagd over de vorming van een overkoepelend orgaan.

Hierop hebben we geantwoord dat we eerst onze eigen problemen willen oplossen en dat we voornog ons niet aansluiten bij een samenwerkingsverband.

Naar aanleiding van de vraag aan de vwg. Den Bosch of zij zich wil aansluiten zag deze groep graag nogmaals de doelstellingen van het samenwerkingsverband op een rij.

Deze zijn: 1) Verbetering van de structuur van de vwg. en individuele vogelaars d.m.v. coördinatie.

2) Het opzetten en stimuleren van provinciale regionale vogelonderzoeken.

3) Het geven van publicatiemogelijkheden (periodiek) van vooral op Oost-Brabant betrekking hebbende vogelartikelen, overzichten, oproepen e. d..

4) Het stimuleren van de interesse voor vogels en het plaatsen van vogelonderzoek in een breder kader: de relaties van vogels met het milieu en de milieuproblemen.

5) Het bereiken van niet-vogelwerkgroepinstanties en vogelinstanties buiten Oost-Brabant.

Actie voeren tegen bedreigingen van vogels en hun milieu.

Als derde punt op de agenda stond de naamgeving van het samenwerkingsverband.

Dit is n.l. belangrijk om naar buiten te kunnen treden en om te corresponderen.

Gekozen is nu voor de naam:

Samenwerkingsverband van Oost-Brabantse Vogelwerkgroepen.

Zilvermeeuwen.

Als volgend agendapunt kwamen de berichten van het Museum Asten aan de orde.

De conservator van het Museum deelde mee dat het museum voor de periode van 1 jaar bereid was een subsidie van f 3.000,00-f 4.000,00 beschikbaar te stellen.

Als voorwaarde was dan wel dat de vergaderingen in het museum gehouden moesten worden.

Men merkte hierbij op dat dit de mogelijkheden biedt om een periodiek uit te geven.

De discussie over een periodiek leefde hierdoor onverwacht fel op hetgeen resulteerde in een stemming.

Deze luidde als volgt:

0 tegenstemmen, 1 blanco en 7 voorstemmen.

Besloten werd om een redactiecommissie te vormen.

Deze moet dan bezien of er een blad mocht komen en wat er dan evt. in moet komen staan.

Na de periode van 1 jaar is het museum niet meer bereid een subsidie te verlenen zodat dan de leden een bijdrage moeten leveren.

Er werd gesproken over f 5.00 per jaar per persoon, maar T. Heijnen zal in de volgende vergadering bekend maken hoeveel dit bedrag is.

Na het vaststellen van de datum en globale agenda voor de volgende vergadering werd de vergadering gesloten.

Spaar jonge weidevogels tijdens het veldwerk.

Soms lijkt het erop dat boeren en natuurbeschermers de grootste vijanden zijn. Heren landbouwers laat dat niet waar zijn. U kunt met weinig moeite meehelpen de natuur te bewaren, in het bijzonder de vogels. Vooral tijdens het vroege maaien worden veel jonge vogels gedood zoals kieviten, patrijzen, fazanten en wulpen. Ook worden veel hazen en konijnen dood gemaaid.

Sinds het gebruik van de zgn. cirkelmaaiers (cyclomaaiers) is het aantal sterk toegenomen. Uiteraard speelt ook het vervroegde maaien een belangrijke rol. Het grote probleem is dat deze jonge dieren instinctief doodstil blijven zitten.

Er zijn enkele mogelijke en om het aantal slachtoffers aanzienlijk te verminderen. Zeer aanbevelingswaardig is op de cirkelmaaier een afneembare horizontale stang te bevestigen die net boven het in de volgende rondgang te maaien gras hangt. Hieraan worden 6-8 stukjes ketting gebonden die door het hoge gras net over de grond slepen. Veel dieren zullen hierdoor worden opgeschrikt en zich in veiligheid brengen. Dit laatste zal natuurlijk het best lukken als van het middennut wordt gemaaid. De jonge dieren kunnen dan de wijk nemen naar de naast gelegen percelen. Mocht de genoemde methode niet uitvoerbaar zijn dan kan het volgende in elk geval worden geprobeerd:

Twee dagen voordat een perceel wordt gemaaid plaatst men een viertal lange veerkrachtige stokken van 2,5-3m lengte in het desbetreffende weiland. Bovenaan elke stok wordt een lege kunstmestzak zodanig bevestigd dat afwaaien niet mogelijk is. De vier stokken staan op ongeveer gelijke afstanden van elkaar in een vierkant; ongeveer 20-30m van de rand van het weiland, zodat ze evenwichtig over het weiland zijn verdeeld. Het zien en horen van de heen-en-weer bewegende stokken met de plastic zakken blijkt voldoende te zijn om de jonge dieren te doen besluiten het perceel te verlaten. De stokken moeten vooral niet te kort zijn en moeten zo veel mogelijk bewegen in de wind. Stokken plaatsen op de maaidag heeft geen zin meer. Moet bouwland worden bewerkt en vindt men een nest met eieren dan is de beste methode om de eieren met de eventuele nestbekleding zo voorzichtig mogelijk op te nemen juist voordat de machine langs komt, om het nest daarna weer op de oude plaats terug te leggen in een kuultje.

Laat honden en katten zo weinig mogelijk rond lopen in mei en juni. Veel jonge dierenlevens kunnen hierdoor worden gered. Tijdens het maaien liever geen hond in het veld omdat de oudervogels dan voortdurend blijven alarmeren, waardoor de jonge vogels zich blijven drukken en gemakkelijk aan de maaimachine ten slachtoffer vallen.

SOVON

Hier volgt een lijst van waarnemingen gedurende de maand februari.

Aan deze waarnemingen hebben aan meegewerkt: Jan-Willem Hermans,

John Hermans,

Lambert van Dijk,

Wim Janssen.

Tijdens die keren dat we op pad waren hebben we een mooie lijst van waarnemingen bij elkaar gekregen.

Deze vogels hebben we in en om O'peel gezien

WAARNEMINGSLIJST VAN DE MAAND FEBRUARI 1980.

soort	F	G	H	soort	F	G	H
1. blauwe reiger	+		1	23. pinnelmees	x		8
2. wilde eend		x	9	24. zwarte mees	x		3
3. havik	x		1	25. kuifmees	x		9
4. sperwer	x		3	26. matkop	x		13
5. buizerd	x		4	27. staartmees	x		4
6. torenvalk	x		1	28. roodborstje	x		2
7. waterhoen	x		3	29. merel	x		11
8. meerkoet	x		2	30. kramsvogel	x		d
9. Kievit	x		24	31. koperwiek	x		c
10. kokmeeuw		x	29	32. zanglijster	x		3
11. houtduif	x		d	33. gr. lijster	x		12
12. tur. torteld.	x		5	34. goudhaantje	x		17
13. ransuil	x		3	35. winterkoning	x		5
14. groene specht	x		1	36. heggemus	x		2
15. gr. b. specht	x		2	37. spreeuw	x		c
16. kuifleeuwerik	x		5	38. huismus	x		d
17. veldleeuwerik	x		4	39. ringmus	x		70
18. zwarte kraai	x		13	40. groenling	x		2
19. roek	x		d	41. sijs	x		54
20. kauw	x		d	42. vink	x		73
21. vlaamse kraai	x		3	43. kee	x		7
22. koolmees	x		13	44. geelgors	x		2

Tevens hebben wij het bericht binnen gekregen dat de eerste kievit gezien is op 9-2-1980 te O'peel.

Kolom: F=overvliegend

G=zittend

H=aantal: A=1

B=2-10

C=11-100

D=101-1000

E=1001-10.000

F=meer dan 10.000

Ook groote roofvogels worden door de Raven achtervolgd, echter niet uit strijdzucht, doch alleen met het vooruitzicht op den afval of de overblijfselen van hun buit. Men heeft ook al opgemerkt, dat bij zulke gelegenheden de Raven, door haar aanhoudend bedelen en jammeren, het den Arend zoo lastig kunnen maken dat hij uit verveling den buit loslaat of zich dien door haar laat ontnemen.

Raven, die langs de zeekusten leven, houden zich, even als de Meeuwen, met de vischvangst bezig, namelijk, door over het water te vliegen en behendig op hare prooi neêr te stooten, waarbij zij wel is waar dikwijls missen, maar toch ook dikwijls een visch bemagtigen, ook vliegen zij Meeuwen en anderen vischvangende vogels achterna, om hun den buit te ontrukken, en dikwijls bepalen zij zich niet alleen bij dien buit, maar ontrooven dezen vogels ook, zoodra zij er slechts kans toe zien, hunne jongen en zelfs hunne eijeren.

Behalve levend gedierte, waaronder ook slangen, hagedissen en kikvorschen, eet de Raaf ook aas; zelfs de in vergevorderden staat van ontbinding verkeerende lijken van menschen en dieren worden door de Raven verslonden: men denke slechts aan de "misdadigers, die gehangen en door de Raven verslonden worden", uit de bijbelsche en historische geschriften.

Harde schaaldieren sleept de Raaf naar de rotsen, om ze daar stuk te hakken, en, zijn ze voor haar bek te hard, dan vliegt ze met hare prooi omhoog, en laat die op de rotsen neêrvallen.

Overigens voedt zij zich ook met vruchten en noten, met jong groen, ja zelfs met den afval van de tafel, dien zij aan hond of kat onsteelt.

Zoo als algemeen bekend is, heeft de Raaf ook als aangeboren neiging, om glinsterende voorwerpen te stelen en te verbergen eene eigenschap, die ook aan Eksters en Kraaijen is toegeschreven, en alleen het gevolg is van de aandrift dezer vogels om voorraadschuren aan te leggen en glinsterende Kevers te eten.

De Raaf echter steelt niet alleen om in hare behoeften te voorzien, maar ook uit loutere steelzucht, zoodat zij ook allerlij on-eetbare voorwerpen naar haar nest of voorraadschuur sleept; zoo, b.v., vond men, eenigen tijd geleden, een ouden schoen en een bijna geheel verganen stroohoed in een Ravnennest, en zelfs heeft men Raven met kinderspeelgoed zien wegvliegen.

Waarvoor deze vogel nu zulke voorwerpen noodig heeft, is niet gemakkelijk te raden; trouwens merken we onder de dieren, even als onder de menschen, zeer veel onverklaarbare handelingen op, die ons tot de gevolgtrekking leiden, dat alle levende schepselen, zoodra hun verstand tot zekere hoogte ontwikkeld is, ook maar al te dikwijls aan zonderlinge grillen onderhevig kunnen zijn.

De Raaf nu is, met en ondanks hare onbegrijpelijke hebzucht, inderdaad een zeer verstandige vogel.

Zij is opletten en voorzigtig; tegenover zwakke dieren is zij

euvelmoedig; sterkere weet zij te vleijen, door òf met schijnbaren eerbied hen te naderen, òf voorgewende onderdanigheid geheel op een afstand van hen te blijven; maar toch verkrijgt zij zoodoende van deze sterkeren door list, wat zij den zwakkeren door overmagt ontnemt, en ook hun besteelt zij zoodra de kans zich daartoe voordoet.

Deze karaktertrekken merkt men vooral bij tamme Raven op, en de verschillende, alom bekende anecdoten, welke op staaltjes van haar verstand betrekking hebben, bewijzen reeds genoeg, dat zij inderdaad slimmer dan andere vogels zijn moet.

Eene eenmaal verjaagde Raaf herinnert zich zóó goed al de omstandigheden, waaronder zij verdreven werd, dat het uiterst moeilijk is, haar weder te naderen of neêr te schieten.

Jaagt een tuinier of jagtopziener haar van het landgoed, dan zal zij steeds dezen in het oog houden, doch voor andere personen geen vrees toonen, zoolang dezen haar niet verontrusten. Wordt haar door allen de plaats ontzegd, dan wacht zij geduldig hare kans af, en beloert den jagt- of tuingrond van alle zijden, totdat alle daarop wonende personen zich verwijderd hebben.

Zoodoende worden vele Hoenders en Eenden op schijnbaar miraculeuse wijze weggevoerd.

Voor den wachthond is zij zeer bevreesd; doch zij steelt niettemin in zijne tegenwoordigheid, zoolang hij aan den ketting ligt.

Het volgende verhaal zal overigens voldoende zijn, om de hier bedoelde karaktertrekken van dezen vogel te doen uitkomen.

Zekere Raaf, die op een landgoed in Hongarije haar intrek genomen had, werd om hare dievenstreken op allerlei wijzen verjaagd en met gewerschoten nagezet; menslaagde er echter niet in, haar geheel te weren, en telkens, zoodra het werkvolk zich maar even verwijderd had, kwam zij naar den vijver terug, om jonge Eenden te stelen.

De hond verjoeg haar van de eene zijde van den vijver naar de andere, maar had daarbij telkens halve cirkels te doorloopen, terwijl de Raaf slechts regtuit over het water behoefde te vliegen en dus niet moede werd.

Eindelijk werd de hond boos en sprong in het water.

Doch naauwelijks was het arme dier in het midden van den vijver gekomen, of de sluwe Raaf, wel begrijpende, dat de hond haar in die positie weinig tegenweer kon bieden, viel nu op hare beurt hem aan, en pikte hem een oog uit.

Op het geblaf en getier kwamen de tuiniers in alle haast aanloopen; een gewerschot werd gelost, doch miste, en onze geslepen Raaf maakte zich ijlings uit de voeten.

Na zich eenige dagen te hebben schuilgehouden, kwam zij echter eensklapsweer te voorschijn, en zette zich weder bij de vijver neêr; thans echter was er een netwerk over gespannen, en op eendenroof scheen dus vooreerst geen kans te bestaan. Maar zie onze raaf wist ook daar raad mee; er was namelijk op het hek, dat den vijver omrinde, een gebroken lat; juist een plekje om haar door te laten. Opzeker namiddag, terwijl de tuinders in de schaduw lagen te slapen, schiet de Raaf onverwachts achter het hek en loopt naar het gat; men had haar echter, ongelukkig voor haar, beloerd, en eindelijk maakte een schot ganzenhagel een einde aan haar leven, juist op het oogenblik dat zij het gat had willen insluipen.

Intusschen blijkt uit dit een en ander voldoende, dat de Raaf wel degelijk redeneert, omstandigheden overweegt en kansen kent, vóórdat zij een uitval waagt.

Daarenboven let zij naauwkeurig op allerlei kleine bijzonderheden, en weet van hare ontdekkingen op den juisten tijd gebruik

Wordt vervolgd.

BELANGRIJKE MEDEDELINGEN

Ter orientatie voor Odiliapeel
Gebieds indeling voor controle nestkasten,
volgens afspraak in 1978.

Groengebied Harry.v.Dijk en Gebr.Hermans.

Blauwgebied Lamber.v.Dijk.

Paarsgebied Wim.Janssen.

Oranjegebied Ad.v.Dijk.

Geelgebied en prive terreinen

Chris.v.Lieshout Perceel 69 Rietven
Ad.v.Dijk

Rian.Vesters Perceel 66+67 Rietven
Wilco.Vesters

Ad.v.Dijk Perceel 64+70+55

Gebr.Hermans Perceel 53 en Bruingebied

Aan uilen en stootvogelkasten is in Odiliapeel
geen gebrek, de volgende soorten kasten
hangen er.

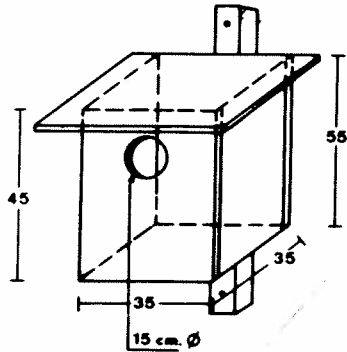
Soortkast	Bos of Priveterrein	Plaats
Torenvalk	Bos 24 Grove den	Odiliapeel
Bosuil	Bos 4I Spar	Odiliapeel
Bosuil	Bos 44 Grove den	Odiliapeel
Steenuil	Priveterrein 55	Odiliapeel
Steenuil	Bos 37 Spar	Odiliapeel
Torenvalk	Bos 6I Grove den	Odiliapeel
Bosuil	Bos 58 Grove den	Odiliapeel
Bosuil	Bos 22 Grove den	Odiliapeel
Bosuil		
Torenvalk		
Steenuil	Priveterrein 69	(Rietven)
Steenuil	Singel Noordlaan	Odiliapeel
Bosuil	Bos 66 Grove den	(Rietven)
Kerkuilenzolder	R.K.School	Odiliapeel

Nestkasten:

12. bosuilekast
35 x 35
hoogte 55 cm
vliegopening
150 mm

Kast hoog ophangen in een
terrein met afwisselende
bosjes en weilanden.

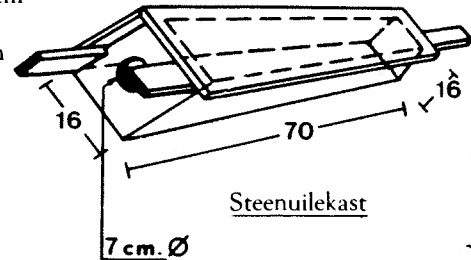
bosuil
ransuil
torenvalk

11. kleine uilekast
20 x 70
hoogte 20 cm
vlieggat
70 x 70 mm

Drie typen van deze kast
bekend.
Vlieggat vierkant of rond.

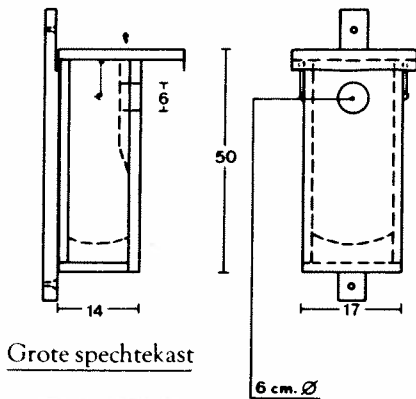
steenuil

10. grote spechtekast
14 x 17,
hoogte 50 cm
vliegopening
60 mm

Zeer hoge, smalle nestkast.
Ook hier bodem uithollen.
Extra plank rondom
vlieggat verdient aanbe-
veling.

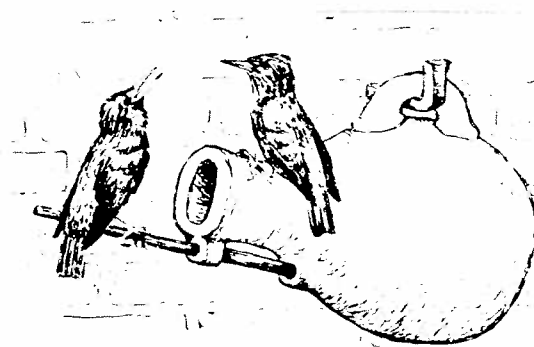
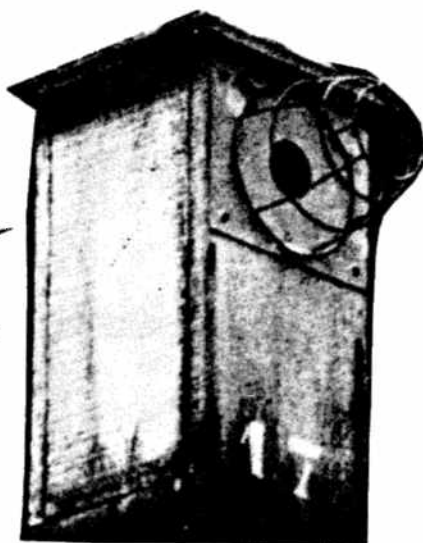
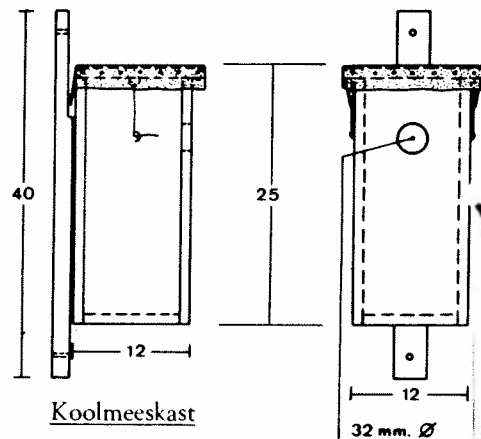
groene specht
gekraagde
roodstaart
zelden steenuil

4. pimpelmeeskast
9 x 12,
hoogte 22 cm
vliegopening
26 mm

Weert koolmezen, doch
geen mussen. De door-
snede van het vlieggat
luistert zeer nauw. Voor
tuinen minder geschikt.

pimpelmees
en alle andere
kleine
holenbroeders

Ouderwetse spreeuwepot

Nestkasten

ERCEEDGEGEVENS 1978

TE ODILIAPEEL EN HET RIETVEN

Prive terrein Mevr.Vischers Perceel 69.

Ringmussen Uitgevlogen 49 stuks

Koolmezen Uitgevlogen 34 stuks

Gekraagderoodst Uitgevlogen 5 stuks

In kast IO3 lagen 5 jonge doden ringmussen, oorzaak onbekend.

In kast IO4 lag op 9-4-1978 een dode pimpelmees

de kast is het hele jaar niet meer bewoond geweest. aanwezig
20 nestkasten.

Chris en Ad

Prive terrein Hr.v.Dinther Perceel 64

Ringmussen Uitgevlogen 22 stuks

Koolmezen Uitgevlogen 95 stuks

Pimpelmezen Uitgevlogen 4 stuks

aanwezig
12 nestkasten

Rini en Ad

Prive terrein Hr Janssen Perceel 55

Ringmussen Uitgevlogen 34 stuks

koolmezen Uitgevlogen 24 stuks

Gekraagderoodst Uitgevlogen 6 stuks

Zwarteroodst Uitgevlogen 8 stuks

Pimpelmezen Uitgevlogen 12 stuks

Staartmezen Uitgevlogen 4 stuks

aanwezig
12 nestkasten

wonend in Palmbos

Ad

Prive terrein Hr Vesters Perceel 66+67

Ringmussen Uitgevlogen 48 stuks

Koolmezen Uitgevlogen 52 stuks

Pimpelmezen Uitgevlogen 24 stuks

aanwezig
20 nestkasten

Rian en Wilco

Bruingebied Odiliapeel

Koolmezen Uitgevlogen 109 stuks

Pimpelmezen Uitgevlogen 64 stuks

aanwezig
16 nestkasten

Chris en Ad

Ad.

BOOMVALK

W. JANSSEN

DE BOOMVALK (Falco subbuteo).

De boomvalk heeft de grootte van een tortelduif.
Hij lijkt op een verkleinde uitgave van de slechtvalk.
De buikzijde sterk overlangs gestreept, met roestrode broek
en onderstaartveren en scherp afstekende baardstreep.
In de vlucht zijn de vleugels lang en hebben, net als bij de
gierzwaluw, de vorm van een sikkel.

♂=♀ Jeugdkleed: rugveren met bruine zomen.

De boomvalk bidt niet maar achtervolgt zijn buit met een
snelle en gemakkelijke vlucht.

Hij is vooral actief tegen het vallen van de avond, wanneer
hij op vliegende insecten jaagt, jaagt in open terrein; vaak
boven plassen.

Na de vangst heeft hij een karakteristiek silhouet, want hij
peutert libellen en mestkevers in de lucht uit elkaar, met
zijn kop gebogen in de richting van zijn klauwen.

Broedvogel van zonnige bosranden bij velden, b.v. akkerbosjes.
Deze broedplaatsen bieden hem een breed gezichtsveld om kleine
vogels (hoofdzakelijk zwaluwen) en insecten te kunnen ont-
dekken.

Zijn voedsel bestaat hoofdzakelijk uit: zwaluwen, spreeuwen,
vinken, grote libellen en andere insecten.

De boomvalk bouwt zelf geen nest maar neemt over het alge-
meen genoegen met een oud nest van de zwarte kraai, de ekster
of die van stootvogels.

Gewoonlijk bestaat het legsel uit drie fijn dicht rood- tot
geelbruin gevlekte eieren, die begin juni tot in juli gelegd
worden.

Beide ouders broeden gedurende 28 dagen.

Eén legsel per jaar.

De jongen verlaten het nest na ongeveer een maand en worden
nog enkele dagen door de ouders gevoerd.

In Uden en omgeving 2 broedparen.

De soort scheen voor de Tweede Wereldoorlog vrij algemeen
voor te komen in Frankrijk, maar zijn positie is sindsdien
verslechterd, door de moordpartijen in het zuidwesten van Frank-
rijk waar deze kleine valken tijdens de trek worden aangetrokken
door de lokvogels bij de netten van de vogelvangers.

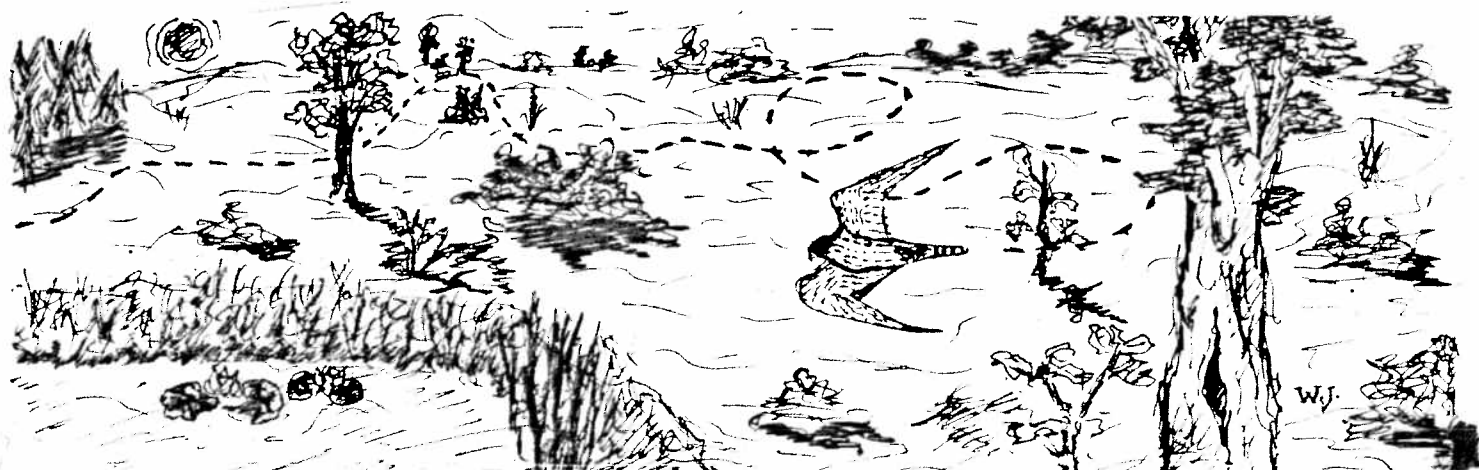
De herfsttrek begint vanaf de eerste dagen van september.

De winterverblijven bevinden zich in de savannen van Oost- en
Zuid-Afrika (tot aan Kaap de Goede Hoop).

De boomvalk wordt niet zo erg bedreigd als de slechtvalk, want
hij wordt slechts zelden gebruikt in de valkerij en hij
schijnt niet zo gevoelig te zijn voor de bestreidingsmid-
delen.

Beschermde vogels in West-Europa.

W. J.

Ramp en attractie tegelijk

Bretagne lijdt door spreeuwen

(Door onze correspondent Jan Drummen)

PARIS - Het westen van Bretagne met name de streek rond Laz bij Chateaufort-du-Faou wordt sedert enkele weken geteisterd door de grootste spreeuweninvasie die men ooit gekend heeft. Naar schatting vijftien miljoen spreeuwen zijn in de streek neergestreken om te overwinteren en hun aantal schijnt sedert enkele dagen nog toe te nemen.

De spreeuwen-invasie is zowel een ramp als een toeristische attractie geworden, maar de nadelen zijn niet te vergelijken met de voordelen en de autoriteiten die al diverse middelen toegepast hebben om de vogels te verdrijven, overwegen drastische maatregelen te nemen zonder evenwel goed te weten welke.

Elke avond tegen zes uur verzamelen honderden kijklustigen zich op de „Route“ van de spreeuwendwerm, die dan naar de slaapplek vliegt; een bos van ongeveer vijf hectaren dat er als gevolg van de vogelmest uitziet alsof het totaal gekalkt is. Gedurende een half uur wordt de hemel door de miljoenen vogels letterlijk verduisterd. Aangezien spreeuwen geen insecten en wormen-verdelgers zijn, maar zich hoofdzakelijk voeden met zaden, granen, korrels en kleine vruchten, zijn de landerijen in de wijde omtrek kaalgevreten, evenals de silo's en opslagplaatsen van graan en maïs. Ornithologen verklaren dat elke spreeuw dagelijks twintig gram voedsel nodig heeft, hetgeen betekent dat het „invasieleger“ van vijftien miljoen in West-Bretagne elke dag 300 ton voedsel verslindt.

Rampgebied

Tal van boeren verklaren dat zij door de spreeuwenplaag geruïneerd dreigen te worden en doen steeds dringender beroep

op de overheid en eisen dat hun streek tot rampgebied verklaard wordt. Zij wijzen er op dat de slachtoffers van olievervuiling, van aardbevingen en andere natuurrampen geholpen worden. De vrouwelijke burgemeester van Laz heeft diverse middelen proberen toe te passen om de spreeuwen te verwijderen, tot dusver alle evenwel zonder enig resultaat. Tenslotte heeft zij zich tot het leger gewend met de vraag om vlammenwerpers in te zetten, waarbij zij erkent dat dit een ongebruikelijke methode is, maar ten aanzien van de noodtoestand moet iets drastisch ondernomen worden.

De spreeuwen van Laz zijn van het trekvogelsoort en komen blijkbaar uit Rusland en Polen waar zij een beschermde soort schijnen te zijn. Tot dusver verschenen in de herfst geregeld grote spreeuwendwormen in West-Frankrijk, maar men heeft nimmer zo'n kolossale zwermen gezien als nu. In september 1978 werd het Westfranse departement Sarthe reeds geteisterd door een spreeuwenplaag. Men schatte deze toen op 2 tot 3 miljoen vogels en het plaatsje L'homme had tal van toeristen getrokken die een realistische versie van Hitchcocks befaamde film „The Birds“ wilden zien.

Er was toen inderhaast een crisiscomité geschapen dat allerlei maatregelen probeerde toe te passen, die niet doeltreffend bleken. Op zekere morgen evenwel waren alle spreeuwen verdwenen, terwijl juist de omstandigheden voor de vogels door het rijpen van de druiven in de wijngaarden gunstiger werden.

Men heeft nimmer de rede van hun plotselinge vertrek kunnen achterhalen. Laz hoopt nu sedert enkele weken op een soortgelijk wonder, maar vreest op het voorjaar te moeten wachten alvorens de vogels naar Oost-Europa terugkeren.

Vogelstropers in Oss gepakt

OSS - De gemeentepolitie van Oss heeft procesverbaal opgesteld tegen twee inwoners, die in het bezit waren van beschermde vogels. In beide gevallen werden de vogels ook in beslag genomen.

Een Ossenaar had een geprepareerde buizerd in zijn bezit, die niet was voorzien van een preparateurs-merktelgen en bij een tweede inwoner van Oss werden in een kooi in de huiskamer twee goudvinken aangetroffen. De man verklaarde de vogels voor zijn appartement op wintersport te hebben aangetroffen, toen ze totaal uitgeput waren. Uit „dierenliefde“ had hij ze verzorgd, maar hij kon de politie niet overtuigen.

Vogelwet overtreden

DEN BOSCH - In samenwerking met controleurs van de Vogelwet heeft de Bossche politie zaterdag op diverse adressen controles uitgevoerd. Op drie verschillende plaatsen werden daarbij geprepareerde buizers en één ransuil in beslag genomen.

Grutto